

Revisionsrapport – Principer för fördelning av indirekta kostnader

Som en del av arbetet med att granska Transportstyrelsens årsredovisning 2018 har vi granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen.

Vi vill med denna revisionsrapport uppmärksamma er på iakttagelser från vår granskning av hur Transportstyrelsen fördelar indirekta kostnader på IT-avdelningen.

Vi vill att ni svarar på denna revisionsrapport senast 2019-06-30. Beskriv om och i så fall vilka åtgärder ni planerar för att rätta till iakttagelserna.

Sammanfattning

Transportstyrelsen finansieras med flera olika anslag och avgifter och verksamheten delas in i olika verksamhetsområden. För att olika finansiärer och verksamhetsområden ska belastas med kostnader på ett rättvisande sätt ställs det krav på lämpliga principer för hur indirekta kostnader fördelas ut i verksamheten.

Riksrevisionen bedömer att Transportstyrelsen generellt sett tillämpar principer som ger förutsättningar för en rättvisande fördelning av indirekta kostnader. Indirekta kostnader på IT-avdelningen (cirka 100 miljoner kronor) fördelas dock ut enligt andra principer och belastar endast vägtrafikområdet. Bakgrunden till principen är enligt Transportstyrelsen att vägtrafikregistret är ett samhällskritiskt system som tar mycket av IT-avdelningens resurser och att verksamheten därför bör belastas med någon form av baspåslag för att upprätthålla nödvändig kapacitet. Riksrevisionen bedömer att Transportstyrelsens motivering kan ge stöd för att vägtrafikområdet belastas med kostnader för att uppnå sådan kapacitet. Det saknas dock underlag som motiverar att IT-avdelningens hela indirekta kostnader ska likställas med sådan kostnad. Riksrevisionen bedömer istället att IT-avdelningens indirekta kostnader har karaktären av gemensamma kostnader som bör fördelas ut i hela verksamheten. Riksrevisionens granskning visar också att det saknas underlag för hur indirekta kostnader fördelas mot olika verksamheter inom vägtrafikområdet.

Transportstyrelsen rekommenderas därför att se över principerna för hur IT-avdelningens indirekta kostnader fördelas ut i verksamheten. Transportstyrelsen rekommenderas även att se över hur infrastrukturkostnader för vägtrafikregistret fördelas inom vägtrafikområdet

1. Bristande underlag för hur indirekta kostnader på IT-avdelningen fördelas ut i verksamheten

1.1 Bakgrund – Regelverk för kostnadsfördelning och Transportstyrelsens principer

Transportstyrelsen finansieras med flera anslag och med en stor mängd olika avgifter. Verksamhet delas dessutom in i olika verksamhetsområden, där ekonomiska utfall ska redovisas i årsredovisningen. Avgiftsförordningen (1992:191), anslagsförordningen (2011:223) och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ställer alla krav på att kostnader fördelas mot olika verksamheter på ett rättvisande sätt¹.

Av Transportstyrelsens totala verksamhetskostnader på 2 577 miljoner kronor, uppgår de indirekta kostnaderna som fördelas ut mot kärnverksamheten till cirka 770 miljoner kronor. Hur indirekta kostnaderna fördelas är därmed avgörande för att olika finansiärer och verksamheter belastas med rättvisande kostnader.

Transportstyrelsen hanterar indirekta kostnader på tre nivåer:

- Myndighetsgemensamma indirekta kostnader. Avser kostnader i den förvaltningsstödjande verksamheten samt i andra myndighetsgemensamma funktioner.
- Avdelningsgemensamma indirekta kostnader. Avser kostnader som inte är myndighetsgemensamma och som inte kan hänföras till ett enskilt objekt, exempelvis kostnader för ledning och styrning och utbildning.
- IT-avdelningens indirekta kostnader (IT-infrastruktur). Avser avdelningsgemensamma kostnader inom IT-avdelningen.

Den huvudsakliga grunden för fördelning av myndighets- och avdelningsgemensamma indirekta kostnader är nedlagd tid för den egna personalen i kärnverksamheten.

---

¹ Avgiftsförordningen (1992:191) ställer krav på full kostnadstäckning, vilket innebär att intäkterna, inom respektive avgiftsfinansierat område, på ett eller några års sikt ska täcka samtliga kostnader som direkt eller indirekt hör till den avgiftsbelagda verksamheten. Av 10 § anslagsförordningen (2011:223) framgår att ett anslag får användas för de ändamål som anslaget avser. Även i 3:e kapitlet 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, FÅB, ställs krav på att verksamhetens kostnader fördelas ut på olika verksamhetsområden på ett rättvisande sätt.

Riksrevisionen bedömer att principerna i allt väsentligt ger förutsättningar för en rättvis fördelning av myndighets- och avdelningsgemensamma indirekta kostnader. Kostnader för IT-avdelningens indirekta kostnader hanteras dock enligt andra principer.

1.2 Hantering av IT-avdelningens indirekta kostnader

Indirekta kostnader som uppkommer på IT-avdelningen, såsom kostnader för ledning och styrning och utbildning, fördelas däremot endast ut mot vägtrafikområdet (cirka 100 miljoner kronor). Bakgrunden till principen är enligt Transportstyrelsen att vägtrafikregistret är ett samhällskritiskt system som tar mycket av IT-avdelningens resurser och att verksamheten därför bör belastas med någon form av baspåslag för att upprätthålla nödvändig kapacitet.

Det finns en intern utredning från 2013² som kom fram till att infrastrukturkostnader inom IT-verksamheten i större utsträckning direkt borde allokeras mot vägtrafikområdet utifrån vägtrafikregistrets krav på kapacitet. I rapporten föreslås därför att infrastrukturkostnaderna fördelas till 60 procent mot vägtrafikregistret, 30 procent mot uppdragsverksamheten och 10 procent mot trängselskatteverksamheten.

Transportstyrelsen har utifrån detta beslutat att IT-avdelningens indirekta kostnader ska likställas med kostnader för IT-infrastruktur inom vägtrafikområdet. Det saknas dock, både i utredningen från 2013 och i övrigt, underlag som tydliggör vad som utgör IT-infrastrukturkostnader inom vägtrafikregistret och varför IT-avdelningens indirekta kostnader ska likställas med sådana kostnader.

Eftersom vägtrafikregistret är ett samhällskritiskt system som kräver hög tillgänglighet och kvalitet bedömer Riksrevisionen att det kan finnas grund för att kostnader för IT-infrastruktur direkt belastar vägtrafikområdet. Det krävs dock underlag som specificerar kostnaderna och motiverar varför de ska belasta vägtrafikområdet. Utifrån de underlag som Transportstyrelsen tagit fram, bedömer Riksrevisionen att IT-avdelningens indirekta kostnader har karaktären av gemensamma kostnader som bör fördelas ut i hela verksamheten.

Rekommendation

Transportstyrelsen rekommenderas att se över principerna för hur IT-avdelningens indirekta kostnader fördelas ut i verksamheten.

---

² Utredning av avgiften som finansierar Vägtrafikregistret (Dnr TSG 2013-853)

1.3 Fördelning av IT-avdelningens indirekta kostnader (infrastrukturkostnader) inom vägtrafikområdet

Enligt Transportstyrelsen ligger transaktionsvolymerna till grund för fördelningen av 60 procent av IT-avdelningens indirekta kostnader mot vägtrafikregistret, 30 procent mot uppdragsverksamheten och 10 procent mot trängselskatt. Riksrevisionens granskning visar att det saknas underlag för hur fördelningen 60/30/10 procent har tagits fram och beräknats. Det saknas även underlag för att transaktionsvolymerna är den mest rättvisa fördelningsgrunden.

Eftersom procentsatserna togs fram redan 2013 bedömer Riksrevisionen att fördelningen av transaktionsvolymerna mellan de olika verksamhetsområdena också sannolikt har förändrats.

Rekommendation

Transportstyrelsen rekommenderas att se över hur infrastrukturkostnader för vägtrafikregistret fördelas inom vägtrafikområdet.

Ansvarig revisor Stefan Andersson har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anders Lexner har varit föredragande.

Stefan Andersson

Anders Lexner

Kopia för kännedom:

Infrastrukturdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen